

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ

ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΡΕΙΣ

ΥΠΟ

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΑΡΑΓΩ και ΠΑΥΛΟΥ ΒΕΡΜΟΝΔΟΥ

Πρόσωπα

ΡΟΒΙΝΟΣ

ΗΗΟΤΗΣ ΡΑΠΠΙΕΡ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΩΤΙΕΡΟΣ

ΜΑΡΙΑ

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ

ΜΑΡΚΕΣΙΟΣ ΛΟΡΜΙΑΣ

ΚΟΜΗΣ ΣΕΡΝΥ

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

ΒΑΡΩΝΗ ΡΟΝΚΕΡΟΛ

ΚΟΜΗΣΣΑ ΣΕΡΝΥ

‘Η σκηνή ἐν μὲν τῇ πρώτῃ πράξει εἰς τινα καλύβην τῶν Πυρρηναίων· ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ εἰς Παρισίους, καὶ ἐν τῇ τρίτῃ εἰς τὴν ἔπαυλιν τοῦ Ροκερόλ.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

(Ἐν τῷ θεάτρῳ παρίσταται: τὸ ἐσωτερικὸν καλύβην τῶν Πυρρηναίων. Θύραι πλάγιαν θύρα εἰσόδου καὶ παράθυρα βλέποντα πρὸς τὰ ὅρη. Δεξιά, μεγάλη ἑστία μὲν προπέτασμα πλησίον αὐτῆς τράπεζα γωρική. Δύο ὁδοιπορικά δισάκχια, τὸ μὲν ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῆς πρὸς τὰ δεξιά πλαγίας θύρας, τὸ δὲ ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῆς ἀριστερᾶς. Λογία ἀνημμένη ἐπὶ τῆς πραπέζης.)

ΣΚΗΝΗ Α'.

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ, ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ· ἔπειτα ΙΩΑΝΝΗΣ
ΓΩΤΙΕΡΟΣ

—

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ

(Εἰς τὴν θύραν τοῦ βάθους: καλούσσεις τὰ ἐκτός.)
“Ε! φίλε.

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

Ποῖον φωνάζετε, κυρά Ζιρώ;

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ

Τὸν Ἰωάννην Γωτιέρον, ἐκεῖνον ποὺ
ὄνομάζουν Ἡλίθιον, τὸν ξυλουργὸν τῆς
ἔπαυλεως, ὁ ὅποιος μένει ἐκεῖ καρφω-
μένος εἰς τὸν δρόμον, σὰν νὰ ἐπερίμενε
κανένα.

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

Τέτοια ὥρα; ‘Η ἀλήθεια εἶναι πῶς
εἰς τὸ χωριό αὐτὸς ὁ βλάξ ἔχει φήμην
μάγου.

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ

Ο πτωχὸς δὲν εἰμπορεῖ μήτε δύο λό-
για νὰ εἰπῇ συγκρατητά.

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

Ισα ίσα δι' αὐτὸν δὲν εἰμπορεῖ.

(Ο Ἰωάννης Γωτιέρος φαίνεται εἰς τὸ βάθος.)

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ

Ιωάννη Γωτιέρε, θέλεις νὰ μᾶς βοη-
θήσῃς νὰ φέρωμεν αὐτὰ τὰ δισάκκια
εἰς τὸ ἀμαξάκι τοῦ χωρίου τὸ ὅποιον θὰ
ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν Τάρβην;

ΓΩΤΙΕΡΟΣ

Nai ...

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

Πολὺ ἀργὰ ἐπιστρέφεις εἰς τὸ σπίτι
σου σήμερον, μπάρμπα Γωτιέρε. Μήπως
ἔρχεσαι ἀπὸ τὸ συνέδριον τῶν μάγων;

ΓΩΤΙΕΡΟΣ

Οχι ...

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

Αὐτὸς εἶναι τὸ μόνον τὸ ὄποιον εἰμπο-

ρεῖ κανεὶς νὰ ξεκολλήσῃ ἀπὸ τὸ σύματον.

(Δεικνύων αὐτῷ τὸ πρός τὰ δεξιά διστάκιον.)

**Ἄσ ἀρχίσω μεν ἀπὸ αὐτό...*

ΓΩΤΙΕΡΟΣ

Nai...

(Λαμβάνει τὸ διστάκιον καὶ ἔξεργεται.)

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ

Καὶ μολαταῦτα δὲν ἦτο εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν πρὸ τεσσάρων χρόνων... τότε ὥμιλοῦσε σὰν ὅλος ὁ κόσμος... ἄλλα ἔπειτα, ἔξαφνα... ἔχασε τὴν ὄμηλιαν... Καὶ αὐτὸ τοῦ συνέβη τὴν ἐπομένην τῆς νυκτὸς τὴν ὄποιαν ὁ Βαρῶνος Ῥονκερόλ ἐπέρασε εἰς τὴν ἐπαυλιν... Ἀπὸ τότε δὲν προφέρει ἄλλας λέξεις παρὰ *Nai* καὶ Ῥονκερόλ τὸν ὀνόμασταν δὲ εἰς τὸ χωρίον Ἡλιθιον καὶ Βλάκα... Ἐγὼ ἐνόμιζα πάντοτε ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶχε κάτι μυστικόν... ἄλλ' ὅταν ἡθέληπα νὰ τὸν ἔξετάσω... μίαν ἡμέραν ὅπου ἐπεδιόρθωνε τὸν φούρνον τῆς ἐπαύλεως... ὅχι! *val!* ὅχι! αὐτὸ μόνον εἰμπόρεσα ν' ἀκούσω ἀπὸ τὸ στόμα του.

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

Παρετήρησες, κυρά Ζιρώ, ὅτι ὅσαις φοραῖς ἔρχεται κανεὶς εἰς τὴν ἐπαυλιν, ὁ Ἰωάννης Γωτιέρος τὸν ἀκολουθεῖ πάντοτε κατὰ πόδας;

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ

Nai. αὐτὸ ἀποδεικνύει ὅτι ὁ δυστυχὴς εἶναι βλάξ.

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

Eίναι ἀληθές.

(Πρὸς τὸν Γωτιέρον εἰπερχόμενον.)

Λέγουν, μπάρμπα Γωτιέρε, ὅτι ἡ γυναικά σου θὰ γεννήσῃ καὶ ἄλλο παιδί... τὸ ἔβδομον νομίζω.

ΓΩΤΙΕΡΟΣ

(Μὲ μειδίαμα βλακωδῶς εἰρωνικόν.)

Nai...

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ

Δὲν σὲ ἐνοχλεῖ νὰ ἔχης τόσα παιδιά;

ΓΩΤΙΕΡΟΣ ὄμοιως.

**Οχι...*

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ

Αὐτὸ ἐμένα θὰ μὲ ἡνῶχλει.

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

**Ίδέτε πόσον εὔγλωττος εἶναι αὐτὸς ὁ ἀστεῖος. Ἐπιμένω εἰς ὅσα εἶπα... εἶναι μάγος.*

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ

**Ω! σὺ τὰ πιστεύεις ὅλα...*

(Ο Βαλεντίνος βοηθεῖ τὸν Γωτιέρον νὰ λάβῃ τὸ εἰς ἀριστερὰ εὑρισκόμενον διστάκιον.)

Εἶμαι βεβαῖα δτι δίδει πίστιν εἰς τὰς ἀναριθμήτους ἴστορίας τὰς ὅποιας διηγοῦνται διὰ τὴν ἐπαυλιν τοῦ Ῥονκερόλ... Πότε δτι εἶναι κρυμμένος εἰς αὐτὴν μεγάλος θησαυρός... πότε δτι ἔχει τὸν διάβολον ως πρώτον ὑπηρέτην.

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

Εὐχαριστῶ, μπάρμπα Γωτιέρε, εὐχαριστῶ διὰ τὴν συνδρομήν.

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ

**Ἐνα ποτηράκι κρασί... αὐτὸ δὰ δὲν τὸ ἀρνεῖται κανεὶς.*

ΓΩΤΙΕΡΟΣ εὐθύμως.

**Οχι...* (πίνει.)

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ *ιδιά.*

**Ἐὰν δίδωντάς του κρασὶ εἰμποροῦσε κανεὶς νὰ τὸν κάμη νὰ ὥμιλήσῃ. (Τψηλοσώνως.) Τὸ εύρισκεις καλόν;*

ΓΩΤΙΕΡΟΣ (ἰπίσης εὐθύμως.)

Nai...

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ

Θέλεις ἄλλο ἔνα ποτηράκι;

ΓΩΤΙΕΡΟΣ (ἀπατόμως.)

**Οχι...*

(Αναστρέψει τὸ κενόν ποτήριόν του ἐπὶ τῆς στραπές καὶ ἀναγωρεῖ.)

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

**Πέτρινο κεφάλι, πήγαινε εἰς τὸν διάβολον!*

—

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ — ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

**Α! ιδοὺ, χάρις τῷ Θεῷ, τὰ διστάκιά μας εἰς τὸ ἀμαξάκι. ἀς ἐλθουν τώρα τὰ ἄλογα, δταν θελήσουν.*

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ

Δὲν θὰ ἔλθουν παρὰ εἰς τὰς ἔνδεκα καὶ τρία τέταρτα.

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

Θὰ ἐπροτίμων νὰ ἀνεχωροῦμεν ἡμέραν... Τὴν υύκτα, κυρὰ Ζιρὼ, δίνουν καὶ πέρνουν τὰ φαντάσματα... Καὶ πρὸ ὀλίγου ἀνετριχίασι, ὅταν ἐνθυμήθην ὅτι σήμερον εἶναι σάββατον.

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ

Πιστεύεις λοιπὸν εἰς τὰ φαντάσματα καὶ σὺ, Βαλεντῖνε;

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

Θεέ μου! δὲν εἴμαι τόσον ζῶον ὥστε νὰ μὴ τὰ πιστεύω. Δὲν εἴμαι πολὺ ἀνδρεῖος, τὸ ὁμολογῶ, καὶ πιστεύω εἰς τὰς δαίμονας καὶ εἰς τὰ πνεύματα, καὶ τὸ λέγω. Φοβοῦμαι, ὅταν εὑρίσκω καμμίαν σαύραν εἰς τὸ ὑπόγειον, καὶ ὅταν βλέπω εἰς τὴν ἔπαυλιν καμμίαν νυκτερίδα. Φοβοῦμαι τὰς γλαῦκας τὰς ὄποιας καρφόνουν εἰς τὰς αὐλοθύρας διὰ νὰ προφυλάττωνται ἀπὸ τὰ νυκτερινὰ δαιμόνια. Καὶ ἐπειδὴ γνωρίζω τὸ ἄλογον τῶν μαγιστῶν, φοβοῦμαι πρὸ πάντων τὸ ξύλον τοῦ σαρώθρου.

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ.

Οὐφ! ἄφησέ με ἥσυχον.

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

Κυρὰ Ζιρὼ, ὅταν κατοικῇ κανεὶς πρὸ διακοσίων πενήντα χρόνων εἰς τὴν ἔπαυλιν τοῦ Ρουκερό...

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ

Πῶς;

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

Ἄπὸ πατέρα εἰς υἱὸν, πρέπει φυσικῶς νὰ πιστεύῃ εἰς τὸν διάβολον ὁ ὄποιος ἔρχεται καὶ τὴν ἐπισκέπτεται κάθε φορὰν ὅπου ἔλθῃ νέος ἰδιοκτήτης.

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ

“Οταν ἡμην πολὺ μικρὴ, μὲ ἐφόβιζαν μὲ αὐτὰς τὰς διηγήσεις...” Άλλὰ νὰ τόσα χρόνια ποῦ κατοικῶ εἰς τὸ χωρίον καὶ ἡξεύρω ὅτι ὁ διάβολος ἔμεινε πολὺ ἥσυχος εἰς τὸ σπιτάκι του... ὅπου πι-

θανὸν κάμνει ὀλιγώτερον κρύον παρὰ ἐδῶ εἰς τὰ Πυρρηναῖα μας.

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

Σιωπὴ, κυρὰ Ζιρὼ, μὴν ἀστειεύεσται μὲ τὰ σπουδαῖα πράγματα...” Εὖρος διάβολος δὲν ἔφαντικε πρὸ τόσου καιροῦ, αὐτὸς εἶναι διότι ὁ τελευταῖος ἰδιοκτήτης, ὁ στρατηγὸς Ρουκερόλ, ἀνδρεῖος ἀξιωματικὸς τοῦ Ναπολέοντος, ἀποκατεστάθη εἰς Γερμανίαν μετὰ τὸν πόλεμον.

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ

Να!· ἀλλ’ ὀλίγον καιρὸν πρὸν ἀποθάνη, κατὰ τὰ 1823, εἶναι τῷρα τέσσαρα χρόνια, ἐπέστρεψε εἰς τὸ χωρίον καὶ ἐκαμήθη μίαν υύκτα εἰς τὴν ἔπαυλιν.

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

Μόνον μίαν υύκτα... Πιθανὸν νὰ μὴ ἔλαβε εἰδῆσιν ὁ διάβολος.

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ

Λοιπὸν πιστεύεις καὶ σὺ εἰς αὐτὸν τὸν μῦθον;

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

Καὶ ποῖος εἴμπορεῖ νὰ μὴ τὸν πιστεύσῃ, ἀφοῦ εἶναι σημειωμένος εἰς ὅλα τὰ χρονικὰ τῆς ἐπαρχίας; “Αμα φθάνη ὁ κάθε νέος ἰδιοκτήτης, ἔρχεται νὰ λάβῃ τὰς διαταγάς του ὁ μιστηριώδης προτάτης... Καὶ ἐγὼ ποῦ σοῦ ὄμιλῶ εἶδα...

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ

Τὸν διάβολον;

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

“Οχι· ἀλλὰ τὸ κουδοῦνι τὸ ὄποιον τὸν ἀναγκάζει καὶ ἔρχεται... μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ Σατανᾶ ἀπ’ ἐπάνω· καὶ ἡ οὐρά του χρησιμεύει διὰ κρόταλου.

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ

“Αρκεῖ λοιπὸν νὰ μὴ κουδουνίσῃ κανεὶς, καὶ τότε δὲν ἔρχεται.

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

Να!... ἐὰν αὐτὸς εἴμποροῦσε νὰ γίνη ἀλλὰ πάντοτε εὑρίσκεται κάποιος καὶ ἐγγίζει τὸ ἀναθεματισμένον κουδοῦνι... Καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ δὲν ἀγαπῶ ὅλας αὐτὰς

τὰς μαγείας, ἀποχαιρετῶ αὐτὸ τὸ χωρίον. Ἐκτὸς τούτου, πῶς εἰμπορῶ νὰ ἀποχωρισθῶ ἀπὸ τὴν ἐξαίρετον κυρίαν μου, ὅταν τὴν ἀποβάλλουν ἀπὸ τὴν ἔπαυλιν της, ἀφοῦ κατώρθωσαν νὰ κηρυχθῆ παράνομος σύζυγος τοῦ μακαρίτου βαρώνου Ῥουκερόλ!

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ

Διὰ τὸ ὄποῖον ἡ ἀγαπητή μας Μαρία θὰ χάσῃ τὸ δνομά της καὶ τὴν κοινωνικήν της θέσιν... Ὡ! κύριε Βαλεντīνε, εἰς μάτην ὅσα καὶ ἀν λέγοντα, ήμεῖς δὲν θὰ πιστεύσωμεν ποτὲ ὅτι γυνὴ τόσου ἐνάρετος ως ἡ κυρία βαρώνη δὲν ἦτο σύζυγος τοῦ Κ. Ῥουκερόλ, νίον τοῦ ἀρχαίου μας αὐθέντου.

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

Σιωπή!... ίδοὺ ἡ κόρη της.

ΣΚΠΝΗ Γ'.

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ, ΜΑΡΙΑ, ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

ΜΑΡΙΑ

Βαλεντīνε, ἡ μητέρα μὲ στέλλει νὰ σὲ ἐρωτήσω, ἐὰν ἡ ἄμαξα θὰ ἦναι μετ' ὀλίγον ἔτοιμος.

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ ίδια.

Ἡ ἄμαξα;... Δυστυχὲς παιδίον...

(Τψηλοφώνως)

Τὸ ἄμαξάκι, κυρία, εἶναι ἔτοιμον, ἀλλὰ ἔχητησαν τὰ ἄλογα ἀπὸ τὴν μεγάλην ἔπαυλιν διὰ τὸ μεσονύκτιον.

ΜΑΡΙΑ

Τρεῖς ὥρας ἀκόμη νὰ περιμένῃ τις!... Δὲν σὲ λέγω δι' ἐμὲ, ἀλλ' ἡ μήτηρ μου ὑποφέρει τόσου ἔδω!... Ἐλπίζω ὅτι εἰς τὴν πατρίδα μας Γερμανίαν θὰ εῦρῃ μεγαλειτέραν ἡσυχίαν καὶ θὰ λησμονήσῃ τὴν λύπην της. Ἡ ψυχή μου ἀκόμη ἀνοίγεται πρὸς τὴν ἐλπίδα· ἀλλαχοῦ ἡ τύχη θὰ ἦναι ὀλιγώτερον αὐστηρά. Μετὰ λύπης θὰ ἐγκαταλείψωμεν τὴν Γαλλίαν, ὅπου οἱ κακοὶ προσβάλλουσι τὴν τιμὴν ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ Γερμανία ἐπίσης θὰ μᾶς γίνῃ προσφιλής· τὸ γλαυκὸν ψυχρότερον οὐρανοῦ εἶναι ὀλιγώτερον εὐμετάβλητον, καὶ ὁ εὐδαιμων ἀγρὸς ὅστις εἰ-

δε γεννωμένην τὴν μητέρα μου, θὰ ἔχῃ πάντοτε ἄνθη διὰ τὸ τέκνον της.

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ

Ω! πόσον θὰ σᾶς ἐπιθυμήσωμεν· εἴσθε τόσον καλὴ καὶ τόσον χαρωπή!... Ὕπήρξατε ἡ πρόνοια καὶ ἡ χαρὰ ὅλων, ἀγαπητὴ κυρία Μαρία.

ΜΑΡΙΑ

Δυστυχῆ μου μῆτερ! αὐτὴ ἡ ἀδικος δίκηθὰ τὴν ἐφόνευεν ἴσως, ἐὰν δὲν ἦμην πλησίου της νὰ τὴν παρηγορῶ.

ΚΥΡΙΑ ΖΙΡΩ

Ἄλλα πῶς γίνεται ἡ κυρία μήτηρ σας νὰ μὴ φυλάξῃ κανένα τίτλον τοῦ γάμου της;

ΜΑΡΙΑ

Ἄ! καὶ ποῖος σκέπεται ὅλα αὐτὰ, ὅταν ἦναι εὔτυχής; Καὶ ἐπειτα, ὑπάρχουν δυστυχίαι τὰς ὅποιας δὲν εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ προΐδῃ... Ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου ἐστεφανώθησαν εἰς τὴν μικρὰν πόλιν Χανάου, πλησίου τῆς Φραγκούρτης... Ἡτο δυνατὸν νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸν νοῦν των ὅτι θὰ ἐπυρπολεῖτο τὸ πρεσβυτέριον, καὶ ὅτι θὰ ἐκαίοντο τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία τὰ ὅποια ἀπεδείκνυντο τὸν γάμον των;... Ἡδύνατό ποτε νὰ συλλογισθῇ ἡ μήτηρ μου ὅτι ὁ πατήρ μου θὰ ἀπέθυησκε τόσον ταχέως; Ἐνόσφι ἐκεῖνος ἔζη, μᾶς περιεκύκλουν διὰ σεβασμοῦ, δι' ἀγάπης, καὶ ἄμα τὸν ἥρπασεν ὁ θάνατος, ἄμα ἐμείναμεν ἐγκαταλειμμέναι, ἄνευ στηρίγματος, ἄνευ προστατῶν, μᾶς περιέπλεξαν εἰς δίκην καὶ μᾶς ἀφήρεσαν διτι καὶ ἀν εἶχομεν... τὸ δνομά μας... τὴν περιουσίαν μας. Διωχθεῖσαι ἥδη ἀπὸ τὴν οἰκίαν ἦν εἶχομεν εἰς Παρισίους, ίδού ἀκούομεν ὅτι εἶς ἐκ τῶν συγγενῶν μας, ὁ ἵπποτης Ῥαπινιέρ, ἔρχεται νὰ λάβῃ κατοχὴν τῆς ἐπαύλεως Ῥουκερόλ. Ἡ μήτηρ δὲν ἐνόμισε καλὸν νὰ τὸν περιμείνῃ... διὰ τοῦτο κατεφύγομεν εἰς τὴν ἔπαυλιν σας, καλή μου κυρία Ζιρώ... καὶ ἡ μήτηρ θέλει νὰ ἀναχωρήσωμεν, χωρὶς νὰ τὸ μάθη κανεῖς.

(Ἀκολούθει.)